

EVALUATIE REKENKAMERFUNCTIE GEMEENTE TYNAARLO 2014

1. Inleiding

De toegevoegde waarde in relatie tot de kosten van de Rekenkamercommissie gemeente Tynaarlo (RKT) staat ter discussie mede in het licht van de huidige financiële positie van de gemeente.

Naar aanleiding van een tweetal aangenomen amendementen in de gemeenteraad is het budget van de RKT achtereenvolgens met € 20.000 gekort en weer met hetzelfde bedrag opgehoogd. Bij het laatste amendement dat door de raad in zijn vergadering van 6 november 2012 is aangenomen is aangegeven dat de discussie over nut en noodzaak van de RKT gevoerd moet worden.

Gewenste tussentijdse evaluatie en brede discussie

In de raadsvergadering van 6 november 2012 is bij amendement op de tekst van de programmabegroting de voorgenomen bezuiniging van € 20.000 op het budget van de rekenkamercommissie gemeente Tynaarlo teruggedraaid.

In de toelichting op dit amendement staat dat de reden is dat de rekenkamer het werken vrijwel onmogelijk wordt gemaakt door de financiële reductie zoals die bij de Perspectievennota middels amendement is gegeven. Ook heeft de indiener aangegeven het van belang te vinden dat er tussentijds een evaluatie gehouden wordt over de nut en noodzaak van de rekenkamerfunctie in deze gemeente en deze discussie moet in de volle breedte gevoerd worden. Op grond hiervan kunnen besluiten genomen worden over de toekomst van de rekenkamerfunctie in Tynaarlo. Hierbij kan de brief van de RKT betrokken worden waarin de RKT aangegeven heeft te beseffen dat in deze economisch moeilijke tijd ook kritisch gekeken moet worden naar het budget van de rekenkamer.

2. Doelstelling Rekenkamercommissie.

Eind 2005 heeft de gemeenteraad van Tynaarlo besloten tot het instellen van een rekenkamercommissie gemeente Tynaarlo (afgekort RKT), bestaande uit 3 externe leden.

In het voorjaar 2006 zijn de leden van de commissie benoemd en gestart met hun werkzaamheden. De commissieleden zijn voor een periode van 5 jaar benoemd en met ingang van 2011 herbenoemd voor 5 jaar. De rekenkamercommissie Tynaarlo (RKT) dient een tweeledig doel. Enerzijds de versterking van de controlerende functie van de raad, anderzijds de vergroting van de transparantie van het bestuur richting de burgers. De RKT doet onderzoek naar de (maatschappelijke) effecten van het gemeentelijk beleid alsmede naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gemeentelijke beheer en van de gemeentelijke organisatie. De RKT is dus wat dat betreft een verlengstuk van de gemeenteraad in zijn kaderstellende en controlerende taak.

3. Opzet van rekenkamers

Rekenkamers kunnen op verschillende manieren worden "bemenst". De verschillende mogelijkheden hebben elk hun voor- en nadelen. Zo zijn er rekenkamers waarin alleen raadsleden zitting hebben. Voordeel hiervan is dat een dergelijke rekenkamer zal beschikken over een goed gevoel voor politieke verhoudingen en wensen. Nadeel zou kunnen zijn dat de onderzoeken meer politiek gekleurd zijn. Ook zouden rekenkamerleden in een "spagaat" terecht kunnen komen tussen partijbelang en het onderzoeksbelang. Tenslotte is gebleken dat het lid zijn van een rekenkamer een raadslid (te) veel tijd kost. Een andere mogelijkheid is dat de rekenkamer is samengesteld uit raadsleden en een onafhankelijk voorzitter. Een deel van de eerdergenoemde nadelen kan daarmee ondervangen worden.

In Tynaarlo is door de gemeenteraad gekozen voor een onafhankelijke commissie waarin louter externe leden (3 maximaal) zitting hebben. In de RKT hebben de volgende leden zitting:

- Voorzitter: mevrouw mr. M.Y van der Veen, wonende in Eelde, hoofd van de afdeling BMO van de gemeente Leek.
- De heer drs. C. Jongasma, wonende te Eelde
- De heer H. Oostmeijer, wonende in Groningen en werkzaam zelfstandig adviseur en mediator.

4. Budget Rekenkamercommissie Tynaarlo en afgeronde onderzoeken

De RKT beschikt tot nu toe jaarlijks over een budget van € 1.- per inwoner (€ 33.000.- per jaar) De RKT kan met dit budget gemiddeld 2 onderzoeken per jaar uitvoeren.

In de afgelopen 3 jaar heeft de RKT de volgende onderzoeken uitgevoerd.

2011

- Effectiviteit Reïntegratiebeleid

2012

- Paragraaf bedrijfsvoering
- Grondbeleid
- Reserves en Voorzieningen

2013

- Doorwerking Rekenkameraanbevelingen
- Inhuur Derden

5. Uitkomsten geretourneerde vragenlijsten

5 van de 8 fracties hebben de evaluatieformulieren ingevuld. Ook het college en het Concern Management Team (CMT) hebben meegewerkt aan de evaluatie en een het vragenformulier teruggestuurd.

Hieronder worden de resultaten van de enquête gegroepeerd weergegeven. Opgemerkt wordt dat de het college en het CMT er voor gekozen hebben om het evaluatieformulier niet in te vullen maar te kiezen voor het formulieren van een paar conclusies en aanbevelingen.

Uitkomsten evaluatie gemeenteraadsfracties

Samenstelling / Samenwerking

In meerderheid staand de fracties positief tegenover een samenstelling van een onafhankelijke rekenkamercommissie bestaande uit 3 externe leden. Er zijn enkele fracties die meerwaarde zien in de samenwerking met meerdere rekenkamers. De ambtelijke ondersteuning en het tussentijds contact over de onderzoeken is goed geregeld.

Onderzoeksonderwerpen en werkmethode RKT

Het wordt over het algemeen als positief beschouwd, omdat de RKT jaarlijks de gewenste onderzoeksonderwerpen vanuit de raad inventariseert.

Bijdrage aan controlerende functie gemeenteraad/ doorzichtigheid van het bestuur

Unaniem zijn de fracties van mening dat de RKT een bijdrage aan de controlerende functie van de raad heeft gegeven. Opgemerkt is dat dit voor het ene onderzoek meer geldt dan voor het andere. De doorzichtigheid van het (college) bestuur wordt ook groter door de onderzoeken volgens de deelnemende fracties.

Informatie naar de raad

Vanuit de fracties zijn hierover wel een aantal opmerkingen. Ook over de inhoud van de bespreking van de zijde van de raad. Twee fracties geven aan dat zij het gewenst vinden dat de rapporten eerst naar de raad gaan en niet eerst naar het college voor een bestuurlijke reactie. de communicatie met de raad als voldoende beschouwd.

Overige communicatie/ gevoel voor politieke verhoudingen

De website van de RKT wordt over het algemeen als goed beoordeeld. Het gevoel voor bestuurlijke verhoudingen en het zicht op wat er speelt door de RKT wordt door de verschillende fracties verschillend beoordeeld voor zover men vindt dat men er zicht op heeft. Met name de fractie van Groen Links is kritisch. Deze vindt dat de RKT zich gedraagt als een onafhankelijk orgaan en geen kijk heeft op de maatschappelijke waarde die de onderzoeken hebben buiten het gemeentehuis.

De onderzoeken

Over de onderwerpkeuze zijn de fracties in meerderheid tevreden. De uitvoering door de externe bureaus wordt als goed ervaren. De kwaliteit van de bureaus ook maar niet altijd. Over de rapporten wordt opgemerkt dat men niet altijd tevreden is.

Behandeling onderzoeken in raad

Over de behandeling van de onderzoeken in de raad liepen de mening uiteen van goed maar niet altijd tot meer aandacht nodig voor de presentatie en uitdaging voor echte discussies.

Toekomst RKT

In meerderheid zijn de fracties van mening dat de huidige samenstelling met externe leden gehandhaafd moet worden. Hierbij worden opmerkingen gemaakt dat de resultaten eerst met de raad besproken moeten worden en dat 1 onderzoek per jaar in principe voldoende is. Verder wordt opgemerkt dat de rapporten duidelijker van onze RKT moeten zijn en dat de resultaten van de onderzoeken eerst met de raad moeten worden besproken.

Algemene opmerkingen

De Christen Unie had hierbij nog de volgende opmerkingen:

- Goed overleg met het college
- Volgen van een extern onderzoek door de rekenkamer
- Onderzoeken niet te breed maken
- Beleid beoordelen op efficiëntie
- Onderscheiden werken van b.v. de accountant
- Startbijeenkomst met de gemeenteraad.

Uitkomsten evaluatie college burgemeester & wethouders

Het college heeft eveneens, zij het aangepast, de ervaringen met de rekenkamerfunctie in Tynaarlo de afgelopen tijd geëvalueerd.

Structuur

Het college ziet een meerwaarde in een samenwerkingsverband met andere rekenkamers. Het college is een groot voorstander van een goede verstandhouding tussen het college en de RKT.

Algemeen

De tot nu toe gedane onderzoeken ziet het college over het algemeen als positief. De aanbevelingen dragen bij aan meer effectief en efficiënt werken. Het college ziet graag dat er onderzoek gedaan wordt naar de doelmatigheid van het beleid. Verder merkt het college op dat het nuttig zou zijn als ook de RKT zich richt op de transities binnen het sociale domein.

Communicatie

Het college ervaart de RKT als te weinig zichtbaar.

Toekomst

Het college ziet een goede verder samenwerking tegemoet.

Uitkomsten evaluatie Concern Management Team

Ook het CMT van de gemeente heeft een aangepaste reactie gegeven.

Het CMT merkt op:

- In het algemeen is het management van mening dat het goed is derden met een kritische blik naar de organisatie te laten kijken en verbeteringsuggesties die ten goede komen aan het functioneren van de ambtelijke organisatie te ontvangen.
- Naar het oordeel van het management is het jammer dat zij geen rol hebben bij de keuze van de onderzoeksonderwerpen.
- Het gevoel is dat de RKT zichzelf op grote afstand plaatst van de organisatie en het college.
- Het is een verbetering in de procedure dat nu wel expliciet de gelegenheid is opgenomen voor een ambtelijke reactie.
- Het zou een verbetering kunnen betekenen als een managementlid als adviseur wordt toegevoegd aan de RKT.
- De onderzoeken hebben bruikbare aanbevelingen opgeleverd waarvan de implementatie zichtbare verbeteringen bewerkstelligt

Conclusies

Op basis van de gehouden evaluatie kunnen de volgende conclusies worden getrokken en aanbevelingen worden gedaan:

- *In zijn algemeenheid is de meerderheid van de raadsfracties positief over de keuze voor een commissie met externe leden.*
- *De onderzoeken dragen naar de mening van raadsfracties bij aan de controlerende functie van de raad.*
- *Over de kwaliteit van de onderzoeken en de onderwerpskeuze voor de onderzoeken zijn de fracties over het algemeen tevreden, hoewel er ook kritische geluiden zijn.*
- *Er is een aantal fracties die de rapporten eerst in de raad willen bespreken voordat het college de gelegenheid krijgt tot een bestuurlijke reactie. Het college waardeert juist de gewijzigde werkwijze.*
- *De samenwerking met het college kan verbeterd worden evenals de zichtbaarheid van de RKT en het presenteren van de rapporten als eigen rekenkamerrapporten.*
- *De aanbevelingen uit de rapporten worden veelal geïmplementeerd en leiden tot verbeteringen.*
- *Uitgaande van één onderzoek per jaar kan het budget van de RKT worden verminderd tot € 25.000 per jaar.*